

КОДЕКС НА ПРОФЕСИОНАЛНА ЕТИКА НА ЧЛЕНОВИТЕ НА КОМОРАТА НА ПРОЦЕНУВАЧИ НА Р. С. МАКЕДОНИЈА

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Кодекс на професионална етика на членовите на Комората на проценувачи на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Кодекс) претставува збир на правила за должностите и правата на членовите на Комората на проценувачи на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Комора), кои се базираат на висок степен на професионална и морална одговорност.

Овој Кодекс ги содржи основните етички правила и норми на професионално однесување кои произлегуваат од вршење на професијата проценувач, и има цел да обезбеди усогласеност на принципите на законитост, професионален интегритет, професионална етика и одговорност.

Основните вредности на кои се заснова овој Кодекс се чесност, почитување на професионалните стандарди, одговорност и доверливост.

Овој Кодекс ги надминува обврските пропишани со закон и подразбира обврска при вршење на дејноста процена, како да се постапува кон клиентите со должно внимание, да се почитуваат колегите проценувачи, Комората на проценувачи и стручната и пошироката јавност.

Со зачленување во Комората, проценувачот се обврзува во својата професионална пракса да се придржува кон Статутот на Комората, овој Кодекс, Етичкиот кодекс на ТЕГОВА и меѓународните приципи за професионална етика на проценувачите (IVSC).

Членовите на комората се должни да ги почитуваат сите закони на Република Северна Македонија, како и на својата земја, доколку не се државјани на Република Северна Македонија.

Член 1 ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Секој член на Комората има лична и професионална одговорност кон професијата. Должен е своите професионални активности да ги врши во најдобар интерес за

професијата, Комората и членовите на Комората, како и за општеството, дури и ако е тоа во спротивност со неговите лични интереси.

Проценувачите мора да ги следат етичките приципи на интегритет, објективност, непристрасност, доверливост, компетентност и професионалност се со цел промовирање и зачувување на довербата на јавноста.

Член 2 ИНТЕГРИТЕТ

За да ја изградат и заштитат довербата која ја уживаат кај клиентите, кај колегите и во јавноста, проценувачите мораат да постапуваат со интегритет во секое време, како во својата дејност така и во приватниот живот.

Почитувањето на принципот на интегритет ги обврзува проценувачите да се однесуваат достоинствено и чесно.

Должни се секогаш да ги прикажуваат вистинските податоци за својата компетентност, квалификации и искуство и да ги презентираат информациите на јасен и недвосмислен начин.

Член 3 НЕЗАВИСНОСТ И ОБЈЕКТИВНОСТ

Проценувачите се должни да се независни и објективни во своето работење, односно дејноста да ја вршат без никакво влијание од страни кои би можеле да го компромитираат професионалното расудување.

Проценувачот нема да прифати, директно или индиректно, никаков надомест, попуст или друга корист, парична или на било кој друг начин, што разумно може да се смета како конфликт на интереси со клиентите или работодавачот.

Проценувачот не смее да нуди, ветува, дава, да бара или прифаќа неетичка предност или поткуп со цел да добие, задржи или да даде деловна или било каква друга предност и привилегија или корист.

Член 4 КОМПЕТЕНТНОСТ И ПРОФЕСИОНАЛНОСТ

Проценувачот треба да има ниво на професионално знаење и техничка вештина што е во најмала мера на ниво што го бара професионалното тело за проценка чиј член е проценувачот, или за проценувачите кои се REV или TRV, според тие барања.

За да биде компетентен во професионалната пракса, проценувачот треба да биде во тек со професионалните работи и релевантни тековни случувања.

Проценувачите не треба да прифаќаат ангажмани кои бараат посебни стручни компетенции надвор од областа на нивната експертиза, освен ако обезбедат соработка со соодветно стручно лице од областа.

Кога корисник на извештајот за процена е кредитна институција, Проценувачот не смее да биде вклучен во барањето, одлуката или администрацијата на заемот и не смее да биде воден или под влијание на кредитната способност на заемопримачот.

Проценувачот мора да ги има техничките вештини, искуство и знаење да ја разбере, интерпретира и искористи работата на сите експерти вклучени во процената.

Проценувачот е должен континуирано да ги одржува и зголемува нивото на своите професионални вештини и знаење како би можел да обезбеди дека услугите што ќе ги дава на клиентите и на другите корисници на процените се во согласност со пазарните услови, со законската регулатива, методологијата и стандардите на процена.

Проценувачите се должни да се усовршуваат професионално и да посетуваат обуки за континуирано усовршување што ги организира Комората.

Член 5

ОДГОВОРНОСТ И ПОЧИТ КОН ДРУГИТЕ И КОН КОМОРАТА

Членовите на Комората се должни да преземат одговорност за секој аспект од извршување на работата за процена, вклучувајќи и одговорност при поплаки од колеги и клиенти.

Во случај на поплаки, проценувачот треба да постапува професионално и да вложи напори да ги надмине настанатите проблеми, без конфликт и со почит спрема спротивните страни.

Членовите на Комората се должни да постапуваат со клиентите, со другите проценувачи и со јавноста со почит и без дискриминација по било кој основ.

Член на Комората не смее да изнесува во јавноста невистинити информации за други проценувачи и должен е да се воздржува од јавно коментирање на работата на другите проценувачи.

Должен е да се воздржува од дејствија кои би можеле да се протолкуваат како нелојален натпревар со други проценувачи.

Проценувачот е должен да не ја нарушува честа и угледот на Комората на проценувачи.

Член 6

ДОВЕРЛИВОСТ НА ИНФОРМАЦИИ

Проценувачите кои имаат пристап до доверливи и привилегирани информации не смеат истите да ги користат или откриваат тие информации со цел да постигнат лична корист за себе или за други лица и должни се тие информации да ги користат само во рамките на конкретната задача.

Член 7 КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Доколку проценувачот оцени дека постојат околности кои може да укажуваат на конфликт на интереси, должен е да се воздржи од прифаќање на конкретната работа за извршување процена.

Се смета дека проценувачот има конфликт на интереси кога постојат околности што може да влијаат врз непристрасното изготвување на проценката или кога проценувачот бил компромитиран во професионалното расудување поради влијание од други лица.

По исклучок, може да прифати ваков тип на работа, само ако ги открие сознанијата кои ги има, кои би претставувале конфликт на интереси, и да обезбеди писмена согласност за вршење на работата од заинтересираните страни.

Член 8 ЈАВНИ ИЗЈАВИ

Изјави во име на Комората членот може да дава само во случаи кога има посебна дозвола од претседателот. Сите јавни изјави се право и одговорност на претседателот на Комората.

Член 9 ПРЕКРШУВАЊЕ НА ОДРЕДБИТЕ ОД КОДЕКСОТ НА ЕТИКА

Проценувачот е должен да ја извести Комората доколку има сознание за информации што разумно сугерираат дека друг член на Комората можеби го прекршил етичкиот кодекс.

Во прилогот кон овој кодекс се дадени неколку примери за неетички и непрофесионални практики.

Непочитувањето на одредбите од овој Кодекс, претставува дисциплинска повреда за која се предвидени дисциплински мерки согласно член 43 од Законот за процена.

Член 10 ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

За се што не е регулирано со овој Кодекс ќе се применуваат одредбите од Статутот на Комората на проценувачи и Законот за процена на Р. С. Македонија.

Овој кодекс стапува во сила со датумот на усвојување.

Претседател на УО на Комората на проценувачи
М-р Валентина Младеновска

ПРИЛОГ

Примерите за неетички и непрофесионални практики во духот на овој Кодекс вклучуваат, но не се ограничени на следните постапки:

- Непочитување на Кодексот
- Непочитување на стандардите за проценка
- Прифаќање на надоместок или други поволности поврзани со резултатот на процената
- Прифаќање на барање за проценка за кое проценувачот не е компетентен
- Непосетување на обуки за континуирано усовршување и професионален развој
- Давање лажни и/или неточни информации за други проценувачи
- Нелојална конкуренција
- Незаконски постапки кои не се поврзани со дејноста на проценка
- Јавно критикување на работата на други проценувачи
- Прифаќање ангажман во кој има конфликт на интереси (на пример, работа за двајца клиенти за ист предмет на проценка во исто време, без согласност од двете страни)
- Повреда на доверливоста на клиентот